

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 315/2014
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'
Συνεδρίαση της 14^{ης} Οκτωβρίου 2014**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Ελένη Σβολοπούλου, Αγγελική Καστανά, Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ευθυμία Ε. Γκαράνη, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Αρ. ερωτήματος: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΙΟΙΚ/ΤΔΜΝ/ΕΠ2035/13.06.2014 έγγραφο του τμήματος Διοίκησης Μόνιμου Προσωπικού της Δ/νσης Διοικητικού Γενικής Δ/νσης Διοικητικής Υποστήριξης ΥΠΠΟΑ

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν είναι δυνατή η ανάκληση των πράξεων μετάταξης και διορισμού των μονίμων υπαλλήλων Α.Τ. και Ι.Γ.Κ. αντίστοιχα, για το λόγο ότι ο τίτλος σπουδών αυτών δεν πληροί το κατά νόμο απαιτούμενο τυπικό προσόν της θέσης που κατέχουν.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, απαρτιζόμενη από τους Αντιπρόεδρο ΝΣΚ Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Πρόεδρο του Τμήματος και από τα μέλη Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Ιωάννη Διονυσόπουλο, Νικόλαο Μουδάτσο, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν, Ελένη Σβολοπούλου, Αγγελική Καστανά και Σταύρο Σπυρόπουλο, ψήφοι οκτώ (8), προς τους οποίους συντάσσεται και η Εισηγήτρια Πάρεδρος ΝΣΚ Ευθυμία Γκαράνη (γνώμη χωρίς ψήφο), ως ακολούθως:

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

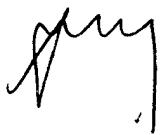

Με το έγγραφο του ερωτήματος και τα υποβληθέντα στοιχεία δίδεται το ακόλουθο ιστορικό:

α) Σχετικά με την Α.Τ.:

1. Η Α.Τ., πτυχιούχος Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιταλίας από 12.04.1989, απασχολήθηκε ως εργάτρια με συμβάσεις ορισμένου χρόνου (Μάιος 1986-Φεβρουάριος 1987, Ιούνιος 1987, Απρίλιος 1988-Σεπτέμβριος 1990) στην ΚΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Χανίων και στη 13^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΕΒΑ) Κρήτης, η οποία, με την από 31.03.1995 βεβαίωση, βεβαίωσε ότι είχε προσληφθεί με ειδικότητα ειδικευμένου εργάτη αλλά ασκούσε καθήκοντα αρχαιολόγου και κάλυπτε διαρκείς και πάγιες ανάγκες.

Την 29.03.1994 η Α.Τ. υπέβαλε προς την ως άνω ΕΒΑ τη με αρ. πρωτ. 437 αίτηση επαναπρόσληψης σε μόνιμη θέση αρχαιολόγου, κατ' άρθρο 25 Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ Α' 28/1994), που έδινε σε απολυμένους συμβασιούχους του Δημοσίου δυνατότητα επαναπρόσληψης σε θέσεις μονίμων υπαλλήλων, υπό τις αναφερόμενες στο νόμο προϋποθέσεις. Με την εν λόγω αίτηση συνυπέβαλε α) πιστοποιητικό του Πανεπιστημίου Ρώμης La Sapienza περί απόκτησης, την 12-4-1989, πτυχίου φιλοσοφικής σχολής με βαθμολογία 110/110 και έπαινο και β) το από 09.01.1992 μεταπτυχιακό δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών (DEA) στον τομέα «Ιστορία και Πολιτισμός της Αρχαιότητας» του Πανεπιστημίου «Παρίσι Ι Πάνθεον Σορβόννη» με βαθμολογική αξιολόγηση «Λίαν Καλώς».

Την 22-09-1994 υπέβαλε προς την ίδια ως άνω ΕΒΑ τη με αρ. πρωτ. 1473 συμπληρωματική αίτηση, με την οποία ανέφερε ότι εκκρεμούσε η κρίση του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. σχετικά με την αντιστοιχία του βασικού τίτλου σπουδών αυτής και, για το λόγο αυτό, ζήτησε, σε περίπτωση επαναπρόσληψής της σε θέση τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, η σχέση εργασίας της να είναι σχέση μόνιμου υπαλλήλου. Με την εν λόγω αίτηση, η Α.Τ. συνυπέβαλε α) τη με αρ. 11/176/6-12-1993 Πράξη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α, η οποία όριζε i) ότι το πτυχίο της Α.Τ. είχε αναγνωρισθεί ως ισότιμο προς τα απονεμόμενα από τα Ελληνικά ΑΕΙ, όχι όμως ως αντίστοιχο προς τα χορηγούμενα από το Τμήμα Ιστορίας – Αρχαιολογίας των Φιλοσοφικών Σχολών και ii) ότι, για την κάλυψη της παραπάνω αντιστοιχίας, η Α.Τ. έπρεπε να εξεταστεί συμπληρωματικά σε 16 μαθήματα, β) την

  2

24
από 02-03-1994 βεβαίωση του Πανεπιστημίου Κρήτης, σύμφωνα με την οποία η Α.Τ. είχε ήδη, έως τότε, εξεταστεί επιτυχώς σε 7 από τα προαναφερθέντα 16 μαθήματα, γ) την από 12.04.1991 βεβαίωση του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., σύμφωνα με την οποία ο γενικός βαθμός 110/110 του πτυχίου της Α.Τ. αντιστοιχεί στο βαθμό 10 «ΑΡΙΣΤΑ» της ελληνικής βαθμολογικής κλίμακας και δ) τη με αρ. 11/444/06.12.1993 πράξη του Προέδρου Δ.Σ. ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α, δυνάμει της οποίας αναγνωριζόταν το προαναφερθέν μεταπτυχιακό δίπλωμα της Α.Τ., ως ισότιμο προς τα απονεμόμενα από τα Ελληνικά ΑΕΙ, σε όλα δε τα ανωτέρω έγγραφα του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ρητά τονιζόταν η έλλειψη αντιστοιχίας του βασικού τίτλου σπουδών της Α.Τ., έως την επιτυχή συμπληρωματική εξέταση αυτής στα 16 μαθήματα.

Κατόπιν αυτών, δυνάμει της ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α1/61719/22.12.1994 απόφασης της Προϊσταμένης της Δ/σης Διοικητικού Υπουργείου Πολιτισμού (ΦΕΚ Γ' 251/28.12.1994), η Α.Τ. διορίστηκε σε συσταθείσα προσωποπαγή θέση κλάδου ΔΕ εργατοτεχνιτών στην 13^η ΕΒΑ.

2. Την 12-4-1995 η Α.Τ. υπέβαλε προς το Τμήμα Διοικητικού ΥΠΠΟΑ αίτηση, με την οποία ζήτησε να μεταταγεί από τον κλάδο εργατοτεχνιτών σε θέση ΠΕ αρχαιολόγου της 13^{ης} ΕΒΑ, επισημαίνοντας ότι οι γνώσεις της, ο πτυχιακός και μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών της και το γεγονός ότι, στην πραγματικότητα, ανέκαθεν εργαζόταν και εξακολουθεί να εργάζεται ως αρχαιολόγος, δε δικαιολογούν την υπηρεσιακή παραμονή της σε θέση εργατοτεχνίτη στοιχειώδους εκπαίδευσης, ενώ άλλοι συνάδελφοι της, αρχαιολόγοι που είχαν αρχικά προσληφθεί ως εργατοτεχνίτες και είχαν την ίδια εκκρεμότητα του πτυχίου της αλλοδαπής (:αναγνώριση από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ισοτιμίας αλλά όχι αντιστοιχίας) και οι οποίοι δεν είχαν καν μεταπτυχιακό τίτλο, όπως η ίδια, είχαν τοποθετηθεί σε μόνιμες οργανικές θέσεις αρχαιολόγων. Η αίτηση αυτή διαβιβάστηκε από την 13^η ΕΒΑ προς τη Δ/ση Διοικητικού του ΥΠΠΟΑ, δια του με αρ. 588/1253/13.04.1995 εγγράφου του Προϊσταμένου, με το οποίο απευθυνόταν παράκληση για την επίσπευση της διαδικασίας μετάταξης της Α.Τ. στον κλάδο των αρχαιολόγων, ενώ βεβαιωνόταν ότι η Α.Τ. εκτελούσε χρέη αρχαιολόγου σε όλες τις περιπτώσεις που είχε απασχοληθεί, με οποιονδήποτε τρόπο στην υπηρεσία, από το 1988, ότι, κατά το χρόνο της βεβαίωσης, και πάλι ασχολείτο με το αντικείμενο της επιστήμης της από τη

μονιμοποίησή της και ότι τα τυπικά αλλά και τα ουσιαστικά προσόντα της ήταν επαρκέστατα για το έργο, το οποίο εκτελούσε με ζήλο και επιμέλεια.

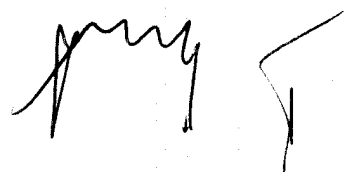
Κατά τη συνεδρίαση της 27.11.1995, οπότε εξετάστηκε η εν λόγω αίτηση από το Γ' Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο ΥΠΠΟ, η εισηγήτρια του θέματος επιβεβαίωσε μεν ότι και άλλοι υπάλληλοι, χωρίς αντιστοιχία του τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, είχαν επαναπροσληφθεί με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 2190/94 ή μονιμοποιηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ίδιου Νόμου στον κλάδο αρχαιολόγων, ωστόσο πρότεινε την απόρριψη της αίτησης της Α.Τ., για το λόγο ότι το πτυχίο αυτής δεν είχε αναγνωρισθεί ως αντίστοιχο προς το πτυχίο του Τμήματος Ιστορίας - Αρχαιολογίας των φιλοσοφικών Σχολών της ημεδαπής, όπως απαιτούσε, για τη θέση του αρχαιολόγου, το άρθρο 54 ΠΔ.941/1977 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών».

Παρά την ως άνω εισήγηση, το Γ' Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα υπέρ της μετάταξης της Α.Τ., με την αιτιολογία ότι είχαν επαναπροσληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 2190/94, στον κλάδο ΠΕ2 Αρχαιολόγων υπάλληλοι, οι οποίοι, όπως και η Α.Τ. δεν κατείχαν αντιστοιχία του πτυχίου αλλοδαπής, η δε Α.Τ. εκτελούσε στην πράξη καθήκοντα αρχαιολόγου.

Ακολούθησε η συνεδρίαση της 01.12.1995 του Β' Πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου ΥΠΠΟ, προς το οποίο ο εισηγητής εισηγήθηκε θετικά, επισημαίνοντας το ζήτημα της αναντιστοιχίας του πτυχίου της Α.Τ., το γεγονός ότι, στην πράξη, η υπάλληλος εκτελούσε χρέη αρχαιολόγου από το 1988 και ο Προϊστάμενός της συνηγορούσε υπέρ της μετάταξης αυτής καθώς και το γεγονός ότι είχαν τοποθετηθεί σε θέσεις κλάδου αρχαιολόγων, με τις διατάξεις των άρθρων 25 και 27 Ν. 2190/94, πτυχιούχοι της αλλοδαπής, με το ίδιο ζήτημα αναντιστοιχίας πτυχίου.

Κατόπιν αυτών, το Συμβούλιο γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της μετάταξης της Α.Τ. από τον κλάδο εργατοτεχνιτών ΥΠΠΟ στον κλάδο αρχαιολόγων ΥΠΠΟ, εκδόθηκε δε η ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/63301/27.12.1995 απόφαση περί μετάταξης της Προϊσταμένης της Δ/σης Διοικητικού ΥΠΠΟ (ΦΕΚ 277/Γ/29.12.1995).

3. Δυνάμει της με αρ. πρωτ. Π13-921/ΑΣ344/30.01.2003 κοινής απόφασης των Υπουργών Εξωτερικών και Πολιτισμού, η Α.Τ. τοποθετήθηκε στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας (ΜΕΑ) στην ΟΥΝΕΣΚΟ, όπου και παρέμεινε σε θέση συμβούλου για τα θέματα πολιτισμού έως την 31.03.2008.

24

Δυνάμει της ΥΠΠΟΤ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/120063/16.12.2010, η Α.Τ. τοποθετήθηκε ως Προϊσταμένη της ΛΒ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας, μετατέθηκε δε σε κενή θέση Προϊσταμένης της ΚΕ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων Χανίων, δυνάμει της ΥΠΠΟΤ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/08.11.2011.

Έως την 26.05.2014 η Α.Τ. έχει καταθέσει 69 επιστημονικές εργασίες (παρουσιάσεις, δημοσιεύσεις, εισηγήσεις σε συνέδρια και σεμινάρια κλπ.), σύμφωνα με τον κατάλογο που επισυνάπτεται στο με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΙΟΙΚ/ΤΔΜΝ/ΕΠ3227/04.09.2014 έγγραφο του τμήματος Διοίκησης Μόνιμου Προσωπικού ΥΠΠΟΑ, έχει άριστες αξιολογικές κρίσεις των αρμοδίων οργάνων, (βλ. ενδεικτικά έκθεση αξιολόγησης 2000 και 2001 με μέσο όρο βαθμολογίας άνω του 9 1/2), επιπλέον δε πλούσιο επιμορφωτικό, επιστημονικό αλλά και ανασκαφικό έργο αναφέρεται στο βιογραφικό σημείωμα που κατέθεσε η υπάλληλος την 17.02.2004 προς το εν λόγω τμήμα.

4. Δια του με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΕΠ/504/02.08.2005 εγγράφου της Αναπληρωτού Υπουργού, η απόφαση μετάταξης της Α.Τ. εστάλη προς επανεξέταση στο Β' Πενταμελές Υψηροεσιακό Συμβούλιο, με αφορμή την υποβολή έγγραφης αναφοράς και αιτήσεων ακύρωσης εκ μέρους άλλης υπαλλήλου, αρχαιολόγου ΥΠΠΟ σχετικά με την τοποθέτηση της Α.Τ. στη ΜΕΑ ΟΥΝΕΣΚΟ, παρά την έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου αυτής.

Κατά την 18/15.09.2005 συνεδρίαση, το εν λόγω Συμβούλιο αποφάσισε να αναβληθεί η λήψη απόφασης, προκειμένου να αποσταλεί ερώτημα προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου ΥΠΠΟ, σχετικά με τη δυνατότητα ανάκλησης της πράξης μετάταξης. Ακολούθως, εκδόθηκε το με αρ. πρωτ. 1804/ευρ.3790/18.09.2006 απαντητικό έγγραφο του Νομικού Συμβούλου ΥΠΠΟ, σύμφωνα με το οποίο η πράξη μετάταξης της Α.Τ. ως επωφελής διοικητική πράξη, για την έκδοση της οποίας δεν προέκυπτε απατηλή ενέργεια του διοικούμενου ούτε συνέτρεχαν λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή συμμόρφωσης σε δικαστική απόφαση, δεν μπορούσε πλέον να ανακληθεί νομίμως λόγω παρόδου δέκα ετών και οκτώ μηνών από την έκδοσή της, διαστήματος δηλ. που υπερέβαινε κατά πολύ το εύλογο χρονικό διάστημα του Α.Ν. 261/1968.

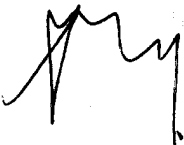

Κατόπιν του άνω εγγράφου του Νομικού Συμβούλου, το Β΄ Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο, κατά την 39/01.11.2006 συνεδρίασή του, γνωμοδότησε ότι δεν είναι δυνατή η ανάκληση της πράξης μετάταξης λόγω παρέλευσης του εύλογου χρονικού διαστήματος των πέντε (5) ετών που προβλέπει ο Α.Ν. 261/1968.

5. Την 11.03.2014 εστάλη στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις του ΥΠΠΟΑ ανώνυμη καταγγελία σχετικά με την έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου της Α.Τ. Ακολουθώς, η Δ/νση Διοικητικού απευθύνθηκε προς τους αρμόδιους φορείς, (ΔΟΑΤΑΠ, Ελληνική Πρεσβεία στη Ρώμη), προκειμένου να ελεγχθεί η γνησιότητα των τίτλων σπουδών και των πράξεων του ΔΙΚΑΤΣΑ, με δε την από 11.04.2014 επισημείωση της Γεν. Γραμματέως ΥΠΠΟΑ επί του από Απρίλιο 2014 ενημερωτικού σημειώματος διατάχθη η υποβολή προς το ΝΣΚ του υπό κρίση ερωτήματος.

β) Σχετικά με τον Ι.Γ.Κ.:

1. Ο Ι.Γ.Κ., πτυχιούχος Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιταλίας από το 1982, προσελήφθη ως αρχαιολόγος από 01.06.1986 έως 31.12.1988 στην ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κυκλάδων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου (σχετική η από 18.11.1994 βεβαίωση της εν λόγω υπηρεσίας), σύμφωνα δε με το άρθρο 25 Ν. 1735/1987 και την ΥΑ ΔΙΠΙΔ/Φ42/24/11440/1986 (ΦΕΚ Β΄ 921/1986), κατατάχθηκε από 01.01.1989 σε προσωρινή θέση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Δυνάμει της με αρ. πρωτ. 3726/02.08.1994 αίτησής του προς την ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ) Κυκλάδων, ο Ι.Γ.Κ., ζήτησε τη μονιμοποίησή του με ειδικότητα αρχαιολόγου, σύμφωνα με τα άρθρα 27 Ν. 2190/1994 και 3 παρ. 1 Ν. 1476/1984, που έδιναν στους απασχολούμενους στο Δημόσιο, με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, τη δυνατότητα μονιμοποίησης σε θέσεις κλάδου αντίστοιχες με την ειδικότητα, με την οποία είχαν προσληφθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης. Με την εν λόγω αίτησή του, ο Ι.Γ.Κ. α) αναφέρθηκε στους τίτλους σπουδών, που είχε ήδη καταθέσει στην υπηρεσία και συγκεκριμένα στο πτυχίο Φιλολογίας της Φιλοσοφικής και Φιλολογικής Σχολής με τίτλο «Laurea in Lettere» που του απονεμήθηκε το 1982 από το Πανεπιστήμιο Φλωρεντίας Universita Degli Studi di Firenze με βαθμό 104/110 (σχετική η 122561/1982 μετάφραση ΥπΕΞ) και β) συνυπέβαλε την από 8/1994

  6

υπηρεσιακή βεβαίωση της Προϊσταμένης της ΚΑ' ΕΠΚΑ, στην οποία αναφερόταν ότι υπηρετούσε ως αρχαιολόγος με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και ότι ασκούσε, σύμφωνα και με την ειδικότητα της σύμβασής του, καθήκοντα αρχαιολόγου, όπως αυτοψίες σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και οικόπεδα, σωστικές ανασκαφές, διαμόρφωση αρχαιολογικών χώρων, έλεγχο οικοδομικών αδειών, επανέκθεση μουσείων και αρχαιολογικών συλλογών, οργάνωση του φωτογραφικού αρχείου, καθορισμό ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, κήρυξη αρχαιολογικών θέσεων, σύνταξη εισηγήσεων προς ΚΑΣ και ΤΣΝΜ κλπ..

Σε απάντηση της άνω αίτησης και άλλων παρόμοιων αιτήσεων μονιμοποίησης συντάχθηκε σχέδιο εγγράφου της Δ/σης Διοικητικού με αποδέκτες εννέα αιτούντες, των οποίων οι τίτλοι σπουδών παρουσίαζαν ελλείψεις. Στο εν λόγω σχέδιο αφενός μεν αναφερόταν ότι δεν ήταν δυνατή η μονιμοποίηση του Ι.Γ.Κ. σε θέση αρχαιολόγου λόγω της μη αντιστοιχίας του τίτλου του, αφετέρου δε εζητείτο από τον υπάλληλο να δηλώσει τυχόν επιθυμία του να μονιμοποιηθεί σε άλλο κλάδο αντίστοιχο του πτυχίου του. Από το εν λόγω έγγραφο, το οποίο ουδέποτε υπεγράφη από το Γενικό Διευθυντή της υπηρεσίας, προκύπτει ότι, σε γνώση της υπηρεσίας, είχε περιέλθει η με αρ. πρωτ. 3652/01-03-1989 πράξη του Προέδρου του Δ.Σ. ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., η οποία βεβαίωνε ότι το πτυχίο του Ι.Γ.Κ. ήταν ισότιμο με τα απονεμόμενα από τα Ελληνικά ΑΕΙ, στα οποία όμως δεν υπήρχαν σπουδές αντίστοιχης ειδικότητας.

Ακολουθώντας, με το με αρ. 2/11-04-1995 πρακτικό, το Β' Πενταμελές Υπηρεσιακό Συμβούλιο, γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της μονιμοποίησης (μεταξύ άλλων) του Ι.Γ.Κ. σε θέση κλάδου αρχαιολόγων ΠΕ ΥΠΠΟ, εκδόθηκε δε η ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/22477/28.04.1995 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ Γ' 106/17.05.1995), δυνάμει της οποίας ο Ι.Γ.Κ. διορίστηκε (μεταξύ άλλων) σε συνιστώμενη οργανική θέση ΠΕ αρχαιολόγου ΥΠΠΟ. Η εν λόγω Απόφαση δε φέρει την υπογραφή του Γενικού Διευθυντή, στη θέση της οποίας έχει τεθεί ενυπόγραφα η από 12-4-1995 επισήμανση ότι εννέα από τους διοριζόμενους έχουν ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο πτυχίο πανεπιστημίου της αλλοδαπής και ότι ένας είναι κάτοχος πτυχίου άλλου Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής, από αυτό που ορίζει ο Ν.1881/1996.

Έκτοτε ο Ι.Γ.Κ απασχολείται ως μόνιμος αρχαιολόγος ΠΕ έχει δε, έως την 08.04.2014, καταθέσει 65 επιστημονικές εργασίες-δημοσιεύσεις, σύμφωνα με τον

συνημμένο κατάλογο στο με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΙΟΙΚ/ΤΔΜΝ/ΕΠ3227/04.09.2014 έγγραφο του τμήματος Διοίκησης Μόνιμου προσωπικού ΥΠΠΟΑ.

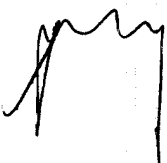

2. Με το με αρ. πρωτ. 873/19.02.2014 εμπιστευτικό πρωτόκολλο περιήλθε ταχυδρομικά προς το ΥΠΠΟΑ επιστολή «στο όνομα των ελλήνων αρχαιολόγων», με την οποία καταγγέλλεται -μεταξύ άλλων- ότι ο Ι.Γ.Κ. διαθέτει πτυχίο Φιλολογίας και όχι Αρχαιολογίας, ενώ αφήνονται αιχμές για τη γνησιότητα τόσο του πτυχίου όσο και των βεβαιώσεων του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Η Δ/ση Διοικητικού απευθύνθηκε προς τους αρμόδιους φορείς, (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., Ελληνική Πρεσβεία στη Ρώμη, ΥπΕΞ), προκειμένου να ελεγχθεί η γνησιότητα των τίτλων σπουδών, των μεταφράσεων και των πράξεων του ΔΙΚΑΤΣΑ, σχετικά δε με τη δυνατότητα ανάκλησης της πράξης διορισμού του Ι.Γ.Κ. διαβιβάστηκε προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου ΥΠΠΟΑ το ερευνώμενο ερώτημα.

Β. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ-ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΥΤΩΝ:

1. Στο άρθρα **25** και **27 Ν. 2190/1994** «*Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης*» (ΦΕΚ Α' 28/1994) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 25 Επαναπρόσληψη απολυθέντων 1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται: α. Στις δημόσιες υπηρεσίες..... 2. Με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων, επαναπρολαμβάνονται συμβασιούχοι των υπηρεσιών και νομικών προσώπων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, που απολύθηκαν κατά τις διατάξεις του ν. 1882/1990, άρθρο 44 παρ. 1,7 και 8, 3. Ο ενδιαφερόμενος για την επαναπρόσληψη υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου ή νομικού προσώπου από το οποίο έγινε η απόλυση, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως..... Οι επαναπροσλαμβανόμενοι καταλαμβάνουν υφιστάμενες κενές ή συνιστώμενες θέσεις τακτικού προσωπικού ή αορίστου χρόνου κατά το άρθρο 103 παρ. 3 του Συντάγματος..... 6. Ο χρόνος, τον οποίο οι απολυθέντες και επαναπροσληφθέντες κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου διήνυσαν εκτός υπηρεσίας, λαμβάνεται υπόψη μόνο για τον υπολογισμό, κατά τις κείμενες διατάξεις ή κανονισμούς, της προϋπηρεσίας τους.....»

«Άρθρο 27 Μονιμοποίηση συμβασιούχων μετατροπή συμβάσεων 1. Κυρώνονται και έχουν ισχύ νόμου οι διατάξεις των παρ. 1-5 και 7 του άρθρου 1 της πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου αριθ. 61 της 19^{ης} Μαΐου 1989 (ΦΕΚ 125/19- 5-89 τ. Α') "Διορισμός σε μόνιμες θέσεις του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και Ο.Τ.Α.", που έχουν ως εξής: "ΠΡΑΞΕΙΣ

  8

υγ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΑΞΗ 61 της 19ης Μαΐου 1989 Διορισμός σε μόνιμες θέσεις του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ αποφασίζει: Άρθρο 1 1. Το προσωπικό που υληρετεί κατά τη δημοσίευση της πράξης αυτής στο Δημόσιο,, του οποίου η σχέση ή σύμβαση ιδιωτικού δικαίου μετατράπηκε σε σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου με τις διατάξεις του, του άρθρου 25 του ν. 1735/1987 (ΦΕΚ 195/1987),..... μπορεί να διορισθεί σε οργανικές θέσεις μόνιμων υπαλλήλων, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού..... 2..... 3. Ο διορισμός γίνεται ύστερα από αίτηση, που υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της πράξης αυτής. 4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις του ν. 1476/84: α)... β)... γ) Το άρθρο 3 παρ. 1, παρ. 2 εδάφ. πρώτο, δεύτερο και τρίτο παρ. 6, 7 και 8.

Στο άρθρο **3 παρ. 1 Ν. 1476/1984** «Διορισμός σε μόνιμες θέσεις του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ, των ΟΤΑ και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 136) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 3 1. Ο διορισμός γίνεται σε θέσεις κλάδου αντίστοιχου με την ειδικότητα και τους όρους με τους οποίους κάθε διοριζόμενος είχε προσληφθεί ή με τα καθήκοντα που ασκεί, ανάλογα με τα τυπικά ή ουσιαστικά του προσόντα. Όσοι από τους διοριζόμενους έχουν αυξημένα τυπικά προσόντα (πτυχίο ανώτατης ή ανώτερης σχολής) σε σχέση με τα προσόντα της ειδικότητας με την οποία είχαν προσληφθεί, διορίζονται σε θέσεις κλάδου αντίστοιχου με τα προσόντα αυτά.»

Στο **άρθρο 54 παρ. 2 Π.Δ. 941/77** «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών» (ΦΕΚ Α' 320/1977), όπως τροποποιήθηκε με την **ΚΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/13181/29.03.1989** των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Πολιτισμού (ΦΕΚ Β' 233), που κυρώθηκε με το **Ν. 1881/1990** (ΦΕΚ Α' 42/23.03.1990), όπως ίσχυε, κατά το χρόνο έκδοσης των επίμαχων πράξεων μετάταξης και διορισμού, ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 54 Κλάδος ΑΤ2 Αρχαιολόγων. 1.... 2. Προσόντα διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό ορίζονται το πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή το πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με ειδίκευση στην Αρχαιολογία πανεπιστημίου της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο αντίστοιχης ειδικότητας πανεπιστημίου της αλλοδαπής και άριστη γνώση της αγγλικής ή γαλλικής ή γερμανικής ή ιταλικής γλώσσας.»

22

Στο ισχύον, κατά τον χρόνο έκδοσης της επίμαχης πράξης μετάταξης, **άρθρο 155 παρ. 1 Π.Δ. 611/1977** «Περί κωδικοποίησεως εις ενιαίον κείμενον, υπό τίτλον "Υπαλληλικός Κώδιξ", των ισχυουσών διατάξεων των αναφερομένων εις την κατάστασιν των υπαλλήλων του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ.» (Α' 198/1977) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 155 Μετάταξις δημοσίων υπαλλήλων εις ανώτερον Κλάδον.

1. Μετάταξις εις κενήν ομοιόβαθμον θέσιν ή θέσιν εισαγωγικού βαθμού ετέρου ανωτέρου Κλάδου, κατά την έννοιαν της παραγράφου 1 του άρθρου 197, επιτρέπεται, μετά γνώμην του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, κρίνοντος επί τη βάσει των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων του αιτουμένου την μετάταξιν υπαλλήλου, εφ' όσον ούτος: ... β) κέκτηται το τυπικόν προσόν του Κλάδου εις τον οποίον μετατάσσεται».

Στο **άρθρο μόνο παρ. 1 Α.Ν. 261/1968** «περί χρόνου ανακλήσεως παράνομων διοικητικών πράξεων (ΦΕΚ Α' 12)» ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον μόνον. 1. Ατομικαί διοικητικαί πράξεις, εκδοθείσαι κατά παράβασιν νόμου, ανακαλούνται υπό της Διοικήσεως ελευθέρως και άνευ οιασδήποτε δια το Δημόσιον συνεπειάς, εντός εδλόγου από της εκδόσεως αυτών χρόνου. Επιφυλασσομένων των ειδικώς, άλλως οριζουσών, διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας, χρόνος, ήσων της 5ετίας τουλάχιστον από της εκδόσεως των κατά τα άνω ανακλητέων πράξεων, εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να θεωρηθή ως μη εύλογος προς ανάκλησιν, ανεξαρτήτως τυχόν κτήσεως υπό τρίτων βάσει αυτών οιουδήποτε δικαιώματος.»

Στο **άρθρα 2 παρ. 1 και 20 παρ. 2 και 4 Ν. 3528/2007** «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 2 Έκταση εφαρμογής 1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.....»

«Άρθρο 20 Ανάκληση διορισμού 1.....2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία ή εάν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του παρόντος κώδικα. 3. ... 4. Οι διατάξεις της παρ. 2 για απαγόρευση ανάκλησης της πράξης διορισμού μετά την πάροδο διετίας δεν εφαρμόζονται, όταν η πράξη διορισμού ακυρώνεται δικαστικώς.»

Σύμφωνα με το **άρθρο 2 του Ν. 741/1977** οι αρμοδιότητες του Διαπανεπιστημιακού Κέντρου Αναγνώρισεως Τίτλων Σπουδών Αλλοδαπής («ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.») (ήδη καταργηθέντος δια του Ν.3328/2005, δυνάμει του οποίου ιδρύθηκε ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) είναι *α) η αναγνώρισις Ανωτάτων Σχολών της αλλοδαπής ως ομοταγών προς Ανωτάτας Σχολάς της ημεδαπής και των υπ'αυτών χορηγούμενων τίτλων ως ισοτίμων και αντιστοιχών προς τίτλους σπουδών απονεμόμενους υπό Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι) της ημεδαπής και β) η αναγνώρισις τίτλων σπουδών χορηγούμενων υπό ομοταγών Ανωτάτων Σχολών της αλλοδαπής, ως ισοτίμων προς τίτλους σπουδών Α.Ε.Ι της ημεδαπής επί περιπτώσεων κατά τας οποίας δεν υφίσταται εις την Ελλάδα αντίστοιχος ειδικότης».*

Κατά την παρ. 8 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου 741/1977 «*Με πράξη του προέδρου..... παραπέμπονται για συμπληρωματική εξέταση σε συγκεκριμένα μαθήματα στην οικεία ανώτατη σχολή ή τμήμα, εκείνοι από τους πτυχιούχους Α.Ε.Ι της αλλοδαπής, που το πτυχίο τους δεν αντιπροσωπεύει το ίδιο περιεχόμενο γνώσεων προς το πτυχίο που χορηγεί στην Ελλάδα η αντίστοιχη ή συγγενέστερη σχολή ή τμήμα..... Ύστερα από επιτυχή εξέταση των ενδιαφερομένων αναγνωρίζεται ο τίτλος σπουδών με πράξη του Προέδρου του Δ.Σ.....».*

2. Από τον συνδυασμό των άνω διατάξεων προκύπτει ότι **α)** με τη διάταξη του άρθρου 25 Ν. 2190/1994 ρυθμίστηκε η επαναπρόσληψη, σε θέσεις μονίμων υπαλλήλων, συμβασιούχων του Δημοσίου, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στη διάταξη, **β)** με τις διατάξεις των άρθρων 27 του ίδιου ως άνω νόμου και 3 παρ. 1 Ν. 1476/1984 προβλέφθηκε ο διορισμός των συμβασιούχων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου σε οργανικές θέσεις μονίμων υπαλλήλων σε θέσεις κλάδου αντίστοιχου με την ειδικότητα που είχαν προσληφθεί, ή με τα καθήκοντα που ασκούσαν, ανάλογα με τα τυπικά και ουσιαστικά τους προσόντα, **γ)** ως τυπικό προσόν για το διορισμό σε θέση κλάδου ΑΤ [ήδη ΠΕ, κατά το άρθρο 16 παρ. 1 του Ν. 1586/1986 (Α 37)] αρχαιολόγων του Υπουργείου Πολιτισμού απαιτείται -μεταξύ άλλων- πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της ημεδαπής ή πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με ειδίκευση στην Αρχαιολογία, σε περίπτωση δε πτυχίου ιδρύματος της αλλοδαπής απαιτείται ισότιμο πτυχίο αντίστοιχης ειδικότητας, **δ)** ομοίως απαιτείται το εν λόγω

πτυχίο, ως τυπικό προσόν, και για τη μετάταξη υπαλλήλου στον κλάδο ΠΕ Αρχαιολόγων ΥΠΠΟ, καθώς η μετάταξη εξομοιούται νομικά με διορισμό, αναλυόμενη σε ταυτόχρονη απόλυση από μία θέση και διορισμό σε άλλη (ΣτΕ 456/1981, 1886/1966, 1396/1965, 1106/1962, ΕΛΣυνΟΛ 359/2006, ΔΕφΑΘ 661/1994, 1766/1989, Αν. Τάχου Ερμ ΥΚ 2004 σελ. 761], **ε)** τη σχετική αναγνώριση ισοτιμίας και αντιστοιχίας του τίτλου εξέδιδε το -τότε αρμόδιο- ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., το οποίο, εφόσον έκρινε το ισότιμο του τίτλου (δηλ. αν ο τίτλος αποκτήθηκε κατά διαδικασία και προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν στην Ελλάδα σχετικά με τη διάρκεια φοίτησης, το είδος σπουδών, τον τρόπο εξέτασης κλπ.), εξέταζε την αντιστοιχία του τίτλου, δηλ. αν αντιπροσώπευε το αυτό περιεχόμενο γνώσεων με το συγκεκριμένο πτυχίο της ημεδαπής, ως προς το οποίο γινόταν η σύγκριση. Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης, η αναγνώριση της αντιστοιχίας ήταν δυνατή μόνο μετά από επιτυχή συμπληρωματική εξέταση στην Ελλάδα στα μη διδαχθέντα στην αλλοδαπή μαθήματα (ΣτΕ 4319/2012, 1797/2010, 3288/2005).

Γ. ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΣΤΙΣ ΑΝΩ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

-I-

-1-

1α. Από τα δοθέντα στοιχεία του πραγματικού του ερωτήματος προκύπτει ότι η Α.Τ., απασχοληθείσα, ως εργάτρια, αρχικά με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου από το 1986 και επαναπροσληφθείσα την 28.12.1994 στο ΥΠΠΟΑ, σε μόνιμη θέση εργατοτεχνίτριας, δυνάμει του άρθρου 25 Ν. 2190/1994, μετατάχθηκε την 29.12.1995, κατόπιν αίτησής της, σε θέση αρχαιολόγου ΠΕ, με τυπικό προσόν το αποκτηθέν την 12.04.1989 πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ρώμης. Το εν λόγω πτυχίο είχε κριθεί από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ως ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο προς το πτυχίο που απαιτείτο, κατά νόμο, για τη θέση αρχαιολόγου ΥΠΠΟΑ, ενώ, κατά το χρόνο μετάταξής της, η Α.Τ. είχε εξεταστεί επιτυχώς μόνο σε επτά (7) από τα 16 μαθήματα, στα οποία είχε παραπεμφθεί προς συμπληρωματική εξέταση, για την απόκτηση της σχετικής αντιστοιχίας. Κατά συνέπεια, η σχετική πράξη μετάταξης ΥΠΠΟ/ ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/ 63301/27.12.1995 της Προϊσταμένης της Δ/νσης Διοικητικού (ΦΕΚ 277/Γ/29.12.95), εκδόθηκε κατά παράβαση των άρθρων 54 παρ. 2 Π.Δ. 941/77 και 155 παρ. 1 περ. β' Π.Δ. 611/1977.

1β. Ομοίως προκύπτει, από τα δοθέντα στοιχεία του πραγματικού, ότι ο Ι.Γ.Κ. προσληφθείς ως αρχαιολόγος, με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας από την 01.06.1986 έως την 31.12.1988 και στη συνέχεια, από 01.01.1989 με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, διορίστηκε την 17.05.1995, κατόπιν αίτησής του, σε μόνιμη θέση αρχαιολόγου ΥΠΠΟ, κατ' άρθρο 27 Ν. 2190/1994 και 3 παρ. 1 Ν. 1476/1984, με τυπικό προσόν το αποκτηθέν το 1982 πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Φλωρεντίας. Το εν λόγω πτυχίο είχε κριθεί από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ως ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο προς το πτυχίο που απαιτείτο, κατά νόμο, για τη θέση αρχαιολόγου ΥΠΠΟΑ. Κατά συνέπεια, η σχετική απόφαση διορισμού ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/22477/28.04.1995 του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ 106/Γ/17.05.1995) εκδόθηκε κατά παράβαση της προαναφερθείσας διάταξης του άρθρου 54 παρ. 2 Π.Δ. 941/77.

-2-

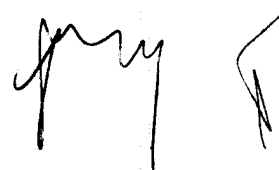
2α. Η αρχή νομιμότητας επιτάσσει στη Διοίκηση την ανάκληση κάθε παράνομης διοικητικής πράξης, ενώ η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαιτεί τη διατήρηση της ισχύος των ευμενών για τον καλόπιστο διοικουμένο πράξεων. Σύνθεση των αρχών αυτών συνιστούν οι γενικές αρχές ανάκλησης διοικητικών πράξεων, σύμφωνα με τις οποίες **1)** οι ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται, αν είναι παράνομες, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή τους, ενώ επιτρέπεται η ανάκληση τους μετά την παρέλευση ευλόγου χρόνου, για λόγους δημοσίου συμφέροντος (Ολ ΣτΕ 2403/1997, ΔΕΑ 492/2010) ή όταν η έκδοση αυτών προκλήθηκε από δόλια ενέργεια του διοικουμένου (ΣτΕ 3047/2002, 895/2002, 3159/1998, 1754/1997, 6428/1995, 335/1991 κ.ά.) **2)** Η διοίκηση (κατά πάγια σχεδόν νομολογία) έχει διακριτική ευχέρεια και όχι υποχρέωση να ανακαλέσει τις παράνομες ή πλημμελείς ευμενείς διοικητικές πράξεις, εκτός αν προκύπτει σχετική υποχρέωση ανάκλησης (ΟλΣτΕ 2282/1992, 895/2002, ΝΣΚ 122/2012, 107/2011 πλειοψ.)

Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 2, 4 του Ν. 3528/2007, κυρωτικού του ισχύοντος Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα (αντίστοιχες οι διατάξεις των προγενέστερων άρθρων 20 Ν. 2683/1999 και 56 ΠΔ. 611.1977), που ρυθμίζει την ανάκληση παράνομων πράξεων διορισμού των δημοσίων υπαλλήλων ειδικότερα, συγκριτικά προς τη γενική διάταξη του άρθρου μόνου του Ν. 261/1968, (ΔΕφΑθ 1731/2010), προκύπτει ότι, πράξη διορισμού (και επομένως και μετάταξης) που

εκδόθηκε παρά την αντικειμενική ανυπαρξία των νομίμων προϋποθέσεων, (όπως, εν προκειμένω, του τυπικού προσόντος της αντιστοιχίας του πτυχίου για τη θέση αρχαιολόγων ΥΠΠΟΑ), ανακαλείται ελεύθερα εντός διετίας από τη δημοσίευση της, μετά δε την παρέλευση αυτής ανακαλείται μόνο α) αν ο διορισθείς προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία, β) αν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του ίδιου νόμου που αναφέρονται στην ιθαγένεια και στην εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων αντίστοιχα και γ) αν η πράξη διορισμού ακυρωθεί με δικαστική απόφαση. Κατά την πάγια θέση της νομολογίας, σε περίπτωση συνδρομής λόγων δημοσίου συμφέροντος ή δόλιας ενέργειας του διοικουμένου απαιτείται ειδικά αιτιολογημένη κρίση της Διοίκησης, κατόπιν ενδελεχούς και εμπειριστατωμένης αξιολόγησης όλων των παραμέτρων της κάθε περίπτωσης, με αναφορά στα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, η ύπαρξη ή η έλλειψη των οποίων, στη συγκεκριμένη περίπτωση, θεμελιώνει τη διαπιστούμενη παρανομία και, συνακόλουθα, τη συνδρομή του λόγου ανάκλησης (ενδ. ΣτΕ 3173/2004, 895/2002, 1569/2001, 621/2001, 2010/2000, 3569/1998, 60/1997, 1335/1991, 1093/1991, 1988/1983, 490/1979, ΔΕΑ 1588/2010, 1292/2009, 3569/1998, Γνμδ ΝΣΚ 107/2011, 347/2002). Ειδικότερα, ανακλητική πράξη λόγω δόλιας ενέργειας του διοικουμένου πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένη σε σχέση με το δόλο αυτού, βεβαιώνοντας τη συνδρομή του στοιχείου τούτου και παραθέτοντας τα πραγματικά περιστατικά, βάσει των οποίων συνήχθη η περί του δόλου κρίση (ΣτΕ 3569/1998), ενώ δε συνιστά ειδικά αιτιολογημένη κρίση περί ανάκλησης διορισμού υπαλλήλου η γενική αναφορά περί κακής πίστης του διορισθέντος (ΣτΕ 227/2006), ή η κρίση ότι ο διορισθείς προφανώς γνώριζε ότι δεν πληρούσε τις νόμιμες προϋποθέσεις για τη συγκεκριμένη θέση (ΔΕφΑΘ 1731/2010).

2β. Η λειτουργία της αρχής της καλής πίστης εμφανίζεται με διαφορετικό περιεχόμενο και συνέπειες στους διάφορους κλάδους του δικαίου, σκοπεί όμως πάντοτε στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος τέτοιου, που να εξασφαλίζει αφενός ασφάλεια και εμπιστοσύνη στις κάθε είδους σχέσεις και συναλλαγές και αφετέρου σεβασμό των συμφερόντων των άλλων, στα πλαίσια μιας πολιτισμένης κοινωνίας με αρχές.

Η έννοια της υποκειμενικής καλής πίστης, ως ιδιότητας δηλ. του υποκειμένου, συνίσταται στην πεποίθηση ενός προσώπου ότι η συμπεριφορά του είναι νόμιμη, ότι

δεν αδικεί άλλους, ότι απέκτησε νόμιμα ή διεκδικεί νόμιμα ένα δικαίωμα, πεποίθηση που αποκτήθηκε, εύλογα, όπως θα προκύψει από την όλη σύνθεση των στοιχείων και παραγόντων της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Στο χώρο του διοικητικού δικαίου, η καλή πίστη εκφράζεται με την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου προς το Κράτος, όπως το τελευταίο εμφανίζεται ενώπιον του πολίτη και αναπτύσσει με αυτόν σχέσεις διά μέσου των οργάνων του. Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, έχει συνταγματική ισχύ, ως απόρροια του Κράτους Δικαίου (ΣτΕ 1116/2014, 602/2003, 1508/2002). Κατ' εφαρμογή της αρχής αυτής, όταν η διοίκηση, δημιουργεί ψευδείς εντυπώσεις στους διοικουμένους, ως προς τα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους, δεν έχει τη δυνατότητα να αγνοεί τις πραγματικές καταστάσεις που δημιουργήθηκαν συνακόλουθα και να επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους τελευταίους, εξαιτίας δικών της σφαλμάτων. Αντίθετα, είναι σεβαστές οι πραγματικές καταστάσεις που γέννησαν δικαιώματα υπέρ των διοικουμένων και οι οποίες προέκυψαν με την ανοχή και σύμπραξη της Διοίκησης, εφόσον, ασφαλώς, δεν αντιβαίνουν στη δημόσια τάξη και δε δημιουργήθηκαν με δόλια ενέργεια του διοικουμένου (ΕΣ ΙΙ 259/2013, ΣτΕ 3874/2005, 3424/2000, 2675/1997).

2γ. Από τα στοιχεία του φακέλου του ερωτήματος σχετικά α) με την Α.Τ., μεταταγείσα στον κλάδο ΠΕ Αρχαιολόγων ΥΠΠΟ την 29.12.1995, ήτοι πριν 19 έτη περίπου και β) με τον Ι.Γ.Κ., διορισθέντα σε θέση ΠΕ Αρχαιολόγων ΥΠΠΟ την 17.05.1995, ήτοι πέραν των 19 ετών, (δηλ. πολύ πέραν της διετίας της παρ. 2 του άρθρου 20 Ν. 3528/2007), δεν προκύπτει παράβαση των διατάξεων περί ιθαγένειας ή στρατιωτικών υποχρεώσεων, ούτε δικαστική ακύρωση των πράξεων μετάταξης ή διορισμού αντίστοιχα, ούτε όμως και ενέργειες των υπαλλήλων που συνιστούν δόλια πρόκληση ή υποβοήθηση της σχετικής παρανομίας, ούτε εκ μέρους τους δήλωση προς τη Διοίκηση ψευδών γεγονότων ως αληθών ή άρνηση ή απόκρυψη αληθινών στοιχείων (ΑΠ110/2013, ΔΙΔΑΔ/ Φ34/42/οικ33906/ 16.12.2013 Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης).

Αντίθετα, αναφορικά με την Α.Τ. προκύπτουν τα εξής:

(i) ότι η ίδια έθεσε σε γνώση της υπηρεσίας την έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου της (βλ. τη με αρ. πρωτ. 1473/23.09.1994 αίτησή της για πρόσληψη),

(ii) ότι, συμμορφούμενη προς τις επιταγές της 11/176/06.12.1993 Πράξης ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. να υποβληθεί σε συμπληρωματική εξέταση στα 16 ορισθέντα μαθήματα, ξεκίνησε άμεσα τη σχετική διαδικασία και εξετάστηκε επιτυχώς σε 7 μαθήματα (βλ. την από 02.03.1994 βεβαίωση του Πανεπιστημίου Κρήτης),

(iii) ότι καλόπιστα αιτήθηκε τη μετάταξή της στον κλάδο ΠΕ Αρχαιολόγων, πριν την ολοκλήρωση της ως άνω συμπληρωματικής εξέτασης, με την πεποίθηση ότι διεκδικεί τα νόμιμα και ότι η έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου της δεν συνιστούσε κώλυμα, εντύπωση που εύλογα της δημιουργήθηκε από τη δράση της ίδιας της Διοίκησης και την, εξ' αυτής της δράσης, δημιουργηθείσα πραγματική κατάσταση και δη α) από το αναμφισβήτητο γεγονός ότι άλλοι υπάλληλοι, με την ίδια έλλειψη αντιστοιχίας πτυχίου και με λιγότερους τίτλους σπουδών, είχαν τοποθετηθεί σε θέσεις αρχαιολόγων (βλ. την από 02.04.1995 αίτησή της Α.Τ., τις από 27/11/1995 και 01.12.1995 γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιακών συμβουλίων ΥΠΠΟ αλλά και την ίδια την περίπτωση του Ι.Γ.Κ.), β) από το γεγονός ότι η υπηρεσία της είχε εμπιστευθεί καθήκοντα αρχαιολόγου ήδη από το 1986 (οπότε δεν ήταν καν πτυχιούχος) και έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησής της για μετάταξη (οπότε ήταν κάτοχος πτυχίου ισότιμου αλλά όχι αντίστοιχου, σύμφωνα με τη με αρ. πρωτ. 588/1995 βεβαίωση της 13^{ης} ΕΒΑ με επιπλέον αναφορά του Προϊσταμένου στην άριστη απόδοσή της στα καθήκοντα αυτά) και γ) από την εύλογη εκτίμηση ότι οι γνώσεις της, ως κατόχου πτυχίου φιλοσοφικής και μεταπτυχιακού τίτλου στην Ιστορία και στον Πολιτισμό της Αρχαιότητας και οι επαινετικές κρίσεις των αρμοδίων οργάνων, δε δικαιολογούσαν την μεταχείρισή της ως εργάτριας μισθολογικά-εξελικτικά και μόνο, αφού ουσιαστικά, ως προς τις αρμοδιότητές της, αντιμετωπιζόταν από την υπηρεσία ως πτυχιούχος αρχαιολόγος,

(iv) ότι η Διοίκηση ουδόλως πλανήθηκε σχετικά με τα προσόντα της Α.Τ. ή τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση αρχαιολόγου ΠΕ, ούτε παρασύρθηκε η υπηρεσία στην έκδοση της πράξης μετάταξης από κάποια ενέργεια της υπαλλήλου αλλά, αντίθετα, τελούσε σε πλήρη γνώση της μη αντιστοιχίας του πτυχίου της υπαλλήλου και της σχετικής απαίτησης του νόμου (βλ. την από 27.11.1995 ομόφωνη γνωμοδότηση του Γ' πενταμελούς υπηρεσιακού Συμβουλίου ΥΠΠΟ, παρά την απορριπτική πρόταση της εισηγήτριας και, στη συνέχεια, την από 01.12.1995 επίσης ομόφωνη γνωμοδότηση του Β' πενταμελούς Υπηρεσιακού Συμβουλίου ΥΠΠΟ) και

27

(v) τα δικαιολογητικά, με βάση τα οποία εξετάζεται τώρα το ζήτημα της ανάκλησης μετάταξης λόγω έλλειψης τυπικού προσόντος είναι τα ίδια στα οποία βασίστηκε η επίμαχη μετάταξη, έχουν δε προφανώς εκτιμηθεί επανειλημμένα από τη Διοίκηση (κατά την τοποθέτηση της Α.Τ. στην ΜΕΑ Ουνέσκο το 2003 και κατά την παράταση της θητείας της εκεί, ιδίως από 2005 και εφεξής, οπότε είχε ήδη υποβληθεί σχετική καταγγελία, κατά την προαγωγή της σε θέση προϊσταμένης το 2010, κατά τη χορήγηση των σχετικών βαθμών και μισθολογικών κλιμακίων σύμφωνα με το από 10.08.2009 πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών), χωρίς να προκύπτει από κανένα στοιχείο του φακέλου αλλά ούτε και η Διοίκηση να επικαλείται ότι η Α.Τ. μετήλθε συγκεκριμένη δόλια ή απατηλή ενέργεια, ισχυρισμό που δεν προέβαλε η Διοίκηση ούτε κατά την υποβολή ερωτήματος προς το ΝΣΚ το 2005, ώστε να μη συντρέχει η εξαιρετική περίπτωση ανάκλησης της πράξης μετάταξης του εδ. β' της παρ. 2 του άρθρου 20 Ν. 3528/2007 και να μη δικαιολογείται η ανατροπή της δημιουργηθείσας, υπέρ της υπαλλήλου, πραγματικής κατάστασης (ΣτΕ 3874/2005, 2675/1997, ΔΕΦΑΘ 455/2010, Γνμδ ΝΣΚ 366/2004).

Ομοίως προκύπτει σχετικά με τον Ι.Γ.Κ.

(i) ότι, παρά την έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου του, η υπηρεσία είχε προβεί σε πρόσληψη αυτού ως αρχαιολόγου και του είχε εμπιστευθεί ουσιαστικά καθήκοντα αρχαιολογικής ειδικότητας, ήδη από το 1986 (βλ. τις από 8/1994 και από 18.11.1994 Βεβαιώσεις της ΚΑ' ΕΠΚΑ),

(ii) ότι, καλόπιστα υπέβαλε προς την υπηρεσία, κατ' άρθρο 27 παρ. 3 Ν. 2190/1994, τη με αρ. πρωτ. 3726/1994 αίτηση μονιμοποίησής του «*με ειδικότητα αρχαιολόγου*» σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 Ν. 1476/1984, με την πεποίθηση ότι διεκδικεί τα νόμιμα και ότι η έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου του δεν συνιστούσε κώλυμα, εντύπωση που εύλογα του είχε δημιουργήσει η δράση της ίδιας της Διοίκησης, που τον είχε προσλάβει με την ειδικότητα του αρχαιολόγου και είχε επιπλέον ανάλογα πράξει και σε άλλους υπαλλήλους χωρίς αντιστοιχία πτυχίου (όπως προέκυψε, κατά τα ανωτέρω, στην περίπτωση της Α.Τ.)

(iii) ότι η Διοίκηση δεν τελούσε σε πλάνη σχετικά ούτε με τα προσόντα του Ι.Γ.Κ., ούτε με τα προσόντα που απαιτούνται για τη θέση του αρχαιολόγου, ούτε εξάλλου παρασύρθηκε η υπηρεσία στην έκδοση της πράξης διορισμού από κάποια ενέργεια του αιτούντα αλλά, αντίθετα, τελούσε σε πλήρη γνώση της μη αντιστοιχίας του

πτυχίου του υπαλλήλου και της σχετικής απαίτησης του νόμου (βλ. το προαναφερθέν από 1994 σχέδιο εγγράφου και την ίδια την ΥΠΠΟ/ ΔΙΟΙΚ/Α4/ΠΜΥ/22477/28.04.1995 απόφαση διορισμού) και

(iv) τα δικαιολογητικά, με βάση τα οποία εξετάζεται τώρα το ζήτημα της ανάκλησης διορισμού λόγω έλλειψης τυπικού προσόντος είναι τα ίδια, στα οποία βασίστηκε ο επίμαχος διορισμός, έχουν δε προφανώς εκτιμηθεί επανειλημμένα από τη Διοίκηση (κατά τη χορήγηση βαθμών και μισθολογικών κλιμακίων, σύμφωνα με το από Μάιο 2014 πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών) χωρίς να προκύπτει από κανένα στοιχείο του φακέλου αλλά ούτε και η Διοίκηση να επικαλείται ότι ο Ι.Γ.Κ. μετέληθε συγκεκριμένη δόλια ή απατηλή ενέργεια, ώστε να μη συντρέχει η εξαιρετική περίπτωση ανάκλησης της πράξης διορισμού του β' εδ. της παρ. 2 του άρθρου 20 Ν. 3528/2007 και να μη δικαιολογείται η ανατροπή της δημιουργηθείσας, υπέρ του υπαλλήλου, πραγματικής κατάστασης (ΣΤΕ 3874/2005, 2675/1997, ΔΕφαΘ 455/2010, Γνμδ ΝΣΚ 366/2004).

Εξάλλου, ούτε λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την ανάκληση της πράξης μετάταξης της Α.Τ. και της πράξης διορισμού του Ι.Γ.Κ. Και τούτο διότι, το συνταγματικά προστατευόμενο αγαθό της πολιτιστικής κληρονομιάς δε φαίνεται να τίθεται υπό διακινδύνευση ή να υποβαθμίζεται από τη συνέχιση παροχής υπηρεσιών σε θέση αρχαιολόγου ΠΕ ΥΠΠΟ εκ μέρους **α)** της Α.Τ., η οποία είναι κάτοχος πτυχιακού τίτλου Φιλοσοφικής σχολής της αλλοδαπής με έπαινο και βαθμό 110/110, αντιστοιχώντας στο βαθμό 10 «ΑΡΙΣΤΑ» της ελληνικής βαθμολογικής κλίμακας, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στην Ιστορία και Πολιτισμό της Αρχαιότητας με βαθμό «Λίαν Καλώς», εργάζεται ως μόνιμη αρχαιολόγος ΥΠΠΟ επί 19 έτη, διαθέτει εξαιρετικές συστάσεις και αξιολογικές κρίσεις των προϊσταμένων αυτής επί των καθηκόντων της ως αρχαιολόγου, χωρίς να έχει ασκήσει ουδεμία αρνητική επίδραση επί της υπηρεσιακής της απόδοσης η, κατά τα προαναφερθέντα έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου της, έχει επιλεγεί να εκπροσωπήσει τη χώρα στη ΜΕΑ ΟΥΝΕΣΚΟ επί 5ετία, έχει κριθεί ικανή για προαγωγή σε βαθμό Προϊσταμένης Εφορείας από 2011 και έχει το επιμορφωτικό, συγγραφικό, επαγγελματικό αλλά και ανασκαφικό έργο που αναφέρεται στο με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΙΟΙΚ/ ΤΔΜΝ/ΕΠ3227/04.09.2014 έγγραφο της Δ/σης Διοικητικού ΥΠΠΟ και στο κατατεθέν από 17.12.2004 βιογραφικό σημείωμα αυτής και **β)** του Ι.Γ.Κ., ο οποίος είναι κάτοχος πτυχιακού

τίτλου Φιλοσοφικής σχολής της αλλοδαπής με βαθμό 110/114, εργάζεται σε θέση μόνιμου αρχαιολόγου περισσότερο από 19 έτη με ενεργή επιστημονική δραστηριότητα, όπως προκύπτει από τις 65 δημοσιεύσεις του καταλόγου που επισυνάπτεται στο ως άνω ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥ/ΔΙΟΙΚ/ΤΔΜΝ/ΕΠ3227/04.09.2014 έγγραφο της υπηρεσίας και δεν προκύπτει ότι η, κατά τα προαναφερθέντα, έλλειψη αντιστοιχίας του πτυχίου του, έχει ασκήσει αρνητική επίδραση επί της υπηρεσιακής του απόδοσης.

-II-

Κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη των Νομικών Συμβούλων, Παρασκευά Βαρελά, Κων/νου Γεωργάκη και Κων/νου Χαραλαμπίδη, ψήφοι τρεις (3), το υπό κρίση ερώτημα, ενόψει του συνόλου των στοιχείων του διδόμενου ιστορικού, κατά το οποίο η υπηρεσία αναμένει στο άμεσο μέλλον απαντήσεις από αρμόδιους φορείς, (ΔΟΑΤΑΠ, Πρεσβεία της Ελλάδας στη Ρώμη, ΥΠΕΞ), κατόπιν προσφάτων εγγράφων της προς αυτούς περί της γνησιότητας ή μη των τίτλων σπουδών των εν θέματι υπαλλήλων και των συναφών πράξεων του (τέως) ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., εισάγεται προώρως και πρέπει να αναβληθεί η επ' αυτού έκδοση γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. Και τούτο πρωτίστως, διότι τυχόν ελάττωμα των στοιχείων αυτών, τα οποία, εφόσον αναφέρονται στο ιστορικό του ερωτήματος, δέον να τεθούν υπόψη του Τμήματος, θα επηρεάσει αποφασιστικά τη δημιουργία νομικής βάσης της υπέρ του επιτρεπτού ή μη της ανάκλησης των επίμαχων πράξεων άποψης.

4. ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα, το Τμήμα γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία ως εξής: Με την επιφύλαξη της γνησιότητας των πανεπιστημιακών τίτλων, μεταφράσεων και βεβαιώσεων ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α., την οποία οφείλει άμεσα να επιβεβαιώσει η Διοίκηση, δεν είναι δυνατή η ανάκληση των πράξεων μετάταξης της Α.Τ. και διορισμού του Ι.Γ.Κ., λόγω παρέλευσης της διετίας από τη δημοσίευση τους και μη συνδρομής των εξαιρετικών περιστάσεων της διάταξης του άρθρου 20 Ν. 3528/2007, ούτε και λόγω δημοσίου συμφέροντος που να επιτάσσει την

αναδρομική εξαφάνιση αυτών και την ανατροπή της, υπέρ των υπαλλήλων, δημιουργηθείσας πραγματικής κατάστασης.

Αθήνα, 14.10.2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Πέτρος Τριανταφυλλίδης

Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Ευθυμία Ε. Γκάρανη

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.